

HB

02178

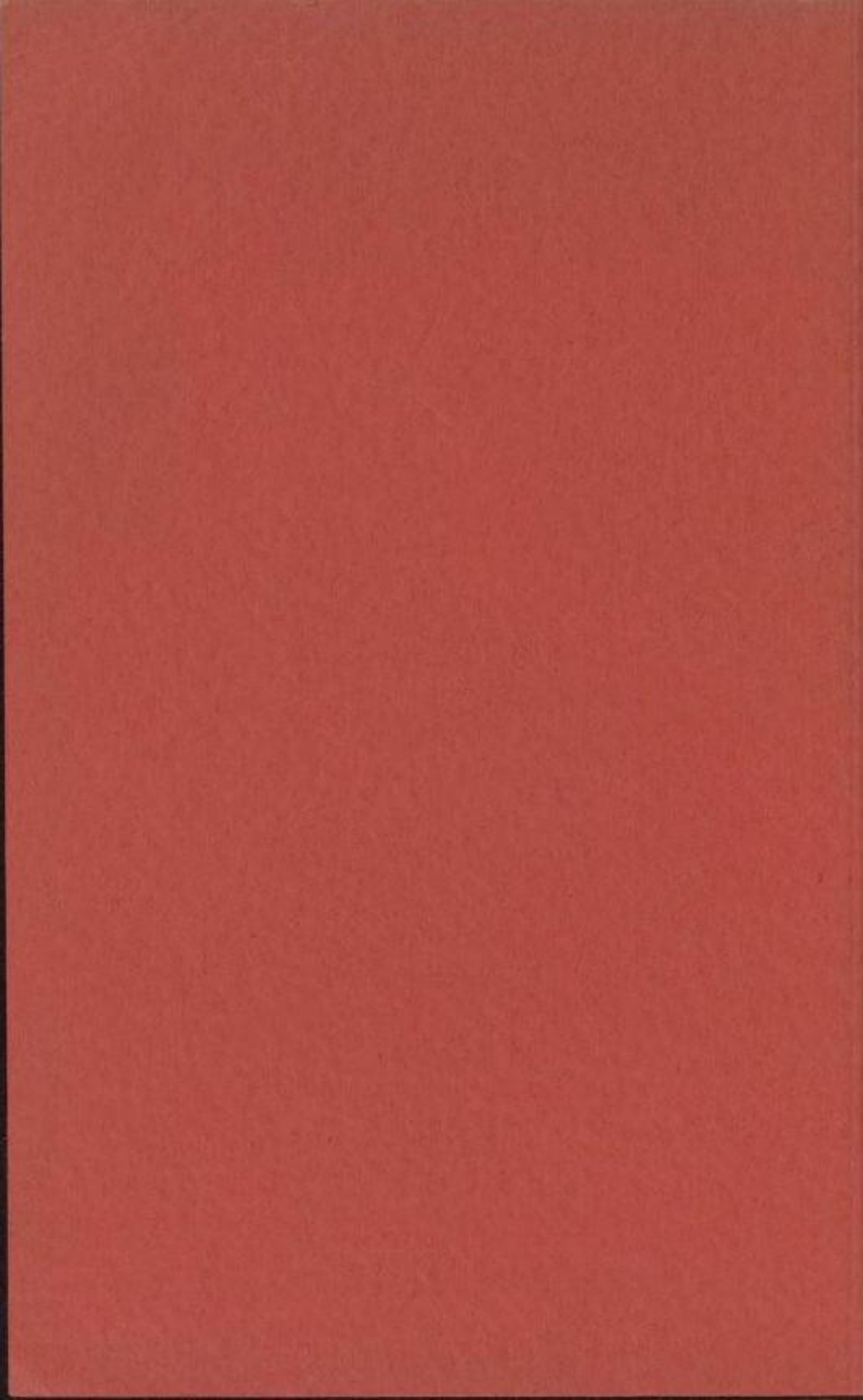
ARIËNS

door

Jhr. Mr. Ch. Ruys de Beerenbrouck

UITGAVE:

Centraal Bureau der Dr. Ariëns-Vereniging
Kaldenkerkerweg 37 - VENLO - Postrekening 49582



ARIËNS

door

Jhr. Mr. Ch. Ruys de Beerenbrouck



UITGAVE:

Centraal Bureau der Dr. Ariëns-Vereniging
Kaldenkerkerweg 37 - VENLO - Postrekening 49582

867-900-400556



ARIËNS

DOOR JHR. MR. CH. RUYS DE BEERENBROUCK

Radio-rede, gehouden voor de K.R.O.
op 26 October 1935

Alphonsus Maria Augustus Josephus Ariëns werd te Utrecht de 26ste April 1860 geboren. Zoon van den advocaat Mr. Ariëns bleef hij zijn leven lang de fijnzinnige geestesaristocraat, wiens innerlijke beschaving zich steeds in uiterlijke vormen weerspiegelde. Zijn warmbloedig temperament te beheersen werd hem tot levensplicht en leerde hem de kunst zijn evenmens te dienen door hem te leiden.

Rolduc legde de grondslag voor zijn verdere wetenschappelijke ontwikkeling. Zijn tijdgenoten uit die levensperiode getuigen nu nog van de indruk, die hij op allen maakte door de voorbeeldig ingetogen wijze, waarop hij zijn gebed verrichtte.

Luistert, hoe een dier vroegere schoolmakers over hem schrijft: „Voorzover mijn herinneringen reiken — en die zijn vooral uit die tijd nog zeer levendig in mij — was Phons Ariëns in de volle zin des woords een „anima candida“, alles wat minder edel, minder goed, minder net genoemd kan worden, was verre van hem te zoeken. Ruwe woorden, onbeschaafde manieren waren de zijne niet. Men kan ook moeilijk anders verwachten van een telg, ontsproten aan het eenvoudig-deftige, ouderwets-vrome gezin van advocaat Ariëns te Utrecht, waar Vader en Moeder toonbeelden waren van oud-Hollandse deftigheid, vrome katholieke zin en strenge plichtsbetrachting. Phons was boven alles de jongen uit één stuk: alles wat hij deed, deed hij goed en geheel. Bij zijn spel deed hij niet anders dan spelen, zijn studie was volmaakte studie en niet anders dan dat. In zijn gebed ging hij geheel op. Als hij wandelde, ging hij ook daarin geheel op. En bij dat alles was hij in niets overdreven, maar naar alle kanten evenwichtig.”

Op Rolduc volgde Rijsenburg, waar hij onder de Seminarie-professoren meer bepaald Schaepman's invloed ondervond. Diens brede blik op het wereldgebeuren nam hij voor zijn gehele verdere leven over. En ook bij het beoordelen van andersdenkenden volgde hij het voorbeeld van zijn leermeester: ruim van opvatting, zocht hij in zijn omgang met hen, meer naar hetgeen samenbindt, dan naar hetgeen verdeelt.

Na zijn H. Priesterwijding ging hij naar Rome. Daar in de Eeuwige stad studeerde hij niet enkel in de H. Godgeleerdheid, maar bestudeerde ook het Italiaanse volk, te midden waarvan hij enige gelukkige jaren doorbracht. In de armste wijken van Rome leerde hij het eenvoudige volk kennen: daar rijpte bij hem de overtuiging, dat hij, indien zijn Kerkelijke Overheid het hem gebod, in het Vaderland teruggekeerd, zijn krachten moest gaan wijden aan de leniging van de noden van de armen en behoeftigen.



Ariëns terug uit Rome 1886

En ziet, toen de jonge Doctor Romanus terugkwam bij zijn Aartsbisschop, zond deze hem als kapelaan naar Enschedé: de werkstad van Twente.

Wie schat naar waarde de invloed van het werk, dat Ariëns daar van September 1886 tot Mei 1901 verrichtte? Hij vond er een bevolking achterlijk in menigerlei opzicht, niet het minst door het verslaafd zijn aan de zogenaamde genietingen van het alcoholisme. Voor betere arbeidsvoorwaarden, betere volkshuisvesting, meerdere volksontwikkeling, grotere volksinvloed heeft hij geijverd.

En bij dat alles stond hem voor ogen het eeuwig heil der aan zijn zorgen toevertrouwd.

Voor hen pleitte hij bij de werkgevers en bij de burgerlijke overheid. En toch nog na Ariëns' dood gewaagde Ludwig van Heek, de niet-katholieke groot-industrieel, van zijn hechte vriendschap met Ariëns. En bij de onthulling van het Ariëns-monument te Enschedé in Juni 1934, was het de oud-Burgemeester van Enschedé, Edo Bergsma, die, zichtbaar ontroerd, Ariëns dankte voor de steun, die hij hem, den magistraat, gedurende zulke moeilijke jaren van strijd had verleend.

Op het inspannende kapelaansleven ener zich ontwikkelende en uitbreidende stad, volgde in 1901 het meer rustige Steenderen met zijn eenvoudige, landelijke bevolking. Daar ook was Ariëns de herder, de zielzorger, wiens heengaan, toen hij in 1908 verplaatst werd naar het Utrechtse Maarssen, betreurd werd door parochianen en andersdenkenden.



Ariëns

Tekening door Jan Toorop in 1907

In Maarssen eindelijk zou hij 18 rijke jaren mogen doorbrengen, rijk niet alleen aan verdiensten voor de hem toevertrouwde parochianen, maar tevens rijk aan weldaden, die hij als voortrekker van zo menige nationale beweging — arbeidersorganisatie, drankbestrijding, Voortplanting des Geloofs, studenten-actie, Geert Groote Genootschap — om zich heen verspreidde. Want ook toen hij te Maarssen woonde, werkte hij voor geheel Nederland. In de ogen van meer dan één was hij de „drijver” gebleven, maar dan toch de drijver ter ere Gods en tot heil van zijn medemenschen. Getuigd kan worden, dat Provinciale tegenstellingen — gevaren voor katholieke eenheid en saamhorigheid — door hem zoveel mogelijk werden overbrugd.

En toen kwam in 1926 het ogenblik van zijn emeritaat. Hij

trok zich terug in het gesticht te Amersfoort, niet om te rusten, maar om zijn laatste levensdagen te geven aan de vele verenigingen, wier bezieler hij gedurende jaren geweest was. Daar in dat gesticht was hij voor zijn huisgenoten een voorbeeld van een heilig priesterleven. Daar vooral leerde men hem kennen, als een man van diep geloof, van grote nederigheid en offervardige gehoorzaamheid. Daar kon hij in kinderlijke eenvoud verhalen van de moeilijke dagen, die ook hij bij zijn levenswerk had gekend.

Zo terecht wordt uit de laatste levensperiode van hem getuigd: „Wat ging er een bezieling en opwekking van hem uit op de jongeren! Wat een belangstelling en waardering voor het werk van anderen! Wat een voorbijzien en vergeten van de menselijke dingen, om alleen te schouwen naar het hogere! Wat een vuur en enthousiasme om het werk van anderen naar voren te brengen en door bemoedigen en prijzen het welslagen te bevorderen! Wat een ijveren nog voor allerlei goede ondernemingen en een bereidwilligheid om door persoonlijke medewerking de arbeid van anderen te steunen!”

Zo hebben we hem gekend in zijn afgesloten levensdagen als den priester, die het ideaal van zijn hoge roeping onverzwakt heeft weten te bewaren!

Zo is het. Herinneren deze woorden ons niet aan de drie opschriften, die hij in de Pastorie van Maarssen liet schilderen: „*Mijn vriend is, die mij durft verbeteren*”.

Met dankbaarheid aanvaardde hij de opmerkingen, die men over hem, over zijn denkbeelden, over de wijze, waarop hij die denkbeelden in toepassing bracht, maakte. Hij bad er als het ware om; en niet enkel ging dit verzoek uit naar ouderen, wijzen, hoger geplaatsten dan hij: aan iedereen, met wie hij in aanraking kwam vroeg hij om raad. Aan de eenvoudigen, de jongeren ook. Hoe vertrouwvol kon hij de jongeren tegemoet treden! Hij stiet ze niet van zich af: integendeel. Daaruit juist is te verklaren, hoe zeer hij het vertrouwen der jongeren genoot en een vriend en bevorderaar was van alle nieuwe jeugdbewegingen.

Zijn tweede leuze was: „*Centralisatie is de dood*”.

Allereerst was ieder egocentrisme hem vreemd. Het is de hoogmoedige, die allereerst aan zich zelf denkt en daardoor enghartig en bekrompen is. Hoe breed was Ariëns ook in de zin van zich zelf niet als middelpunt van iedere toestand te zien.

Van hoeveel nieuwe bewegingen, in het belang van het Katholieke volk ondernomen, was hij niet de initiatiefnemer, de bezieler. Maar allereerst zocht hij naar medewerkers, die zijn denkbeelden konden uitwerken. Hij schoof ze naar voren en bleef zelf op de achtergrond, uit aangeboren bescheidenheid, die hem dan deed twifelen aan zich zelf.

En de derde leuze eindelijk in de Maarssense Pastorie luidde :
„Als maar Christus gepreekt wordt“.

En door woord en daad bewees hij, hoe groot zijn eerbied was voor, hoe groot de waarde was, die hij hechtte aan ieder goed werk, aan ieder goed woord. Onverschillig, wie het verrichtte. Zelf gaf hij daarbij een voorbeeld van waardering voor het werk van anderen.

7 Augustus 1928 overleed Ariëns en 11 Augustus daaropvolgende werd hij op het Kerkhof te Maarssen begraven.



Ariëns-monument
door de Parochie Maarssen

Waarheid getrouw en diep doorvoeld zijn de woorden, die op Ariëns' bidprentje te vinden zijn :

„Een fijnbesnaarde ziel, die om Christus te brengen, overal ging, ook al deed het pijn.

Een scherpe geest, die noden en kwalen doorzag en blootlegde.

Een gevoelig hart, dat medeleed met iedere nood van lichaam en ziel en maatschappij.

Een priester vol zelfverloochening, die, alleen onbarmhartig voor zichzelf, met al het zijne ook zichzelf gaf, waar hij lijden zag, trots miskenning en teleurstelling.

Een apostel, die ontstuimig gejaagd werd door Christus' Liefde.”

Al spoedig na Ariëns' overlijden gingen er stemmen op, hem te eren door de oprichting van een standbeeld, waartoe een Ariëns-standbeeld-Commissie werd in het leven geroepen. Geloofsgenoten en andersdenkenden stelden haar in staat uitvoering te geven aan dit voornemen, zodat de 16de Juni 1934 op een der schoonste pleinen van Enschedé door Utrecht's Aartsbisschop Ariëns' beeld in brons werd onthuld.



Ariëns-standbeeld
te Enschedé

Wat meerderen toen dachten, zeiden enkelen tot elkander:
„Wat volgt op deze onthulling van Ariëns' standbeeld?"

Want men voelde en men voelt het aan: in dezen dienaar der mensen was daardoor het „tweede gebod" zo vruchtdragend geworden, omdat het in hem leefde enkel en alleen uit de heldhaftige beoefening van het eerste en het hoogste gebod.

Was toch bij dezen Grote de liefde voor Gods kinderen niet op meer dan middelmatige wijze de uiting van zijn liefde tot God?

Was die dienaar der mensen niet allereerst en in de praegnante betekenis van het woord 'n „Dienaar Gods?”

Zo ja, leeft hij dan niet op intiemere wijze in onze ziel, dan de erebeeltenis op Enschedé's plein vermag te vertolken?

Zal ooit die gedachtenis aan den „heiligen” socialen priester nog op een andere plaats een „monumentum aere perennius” vragen?

Daar waar de volle Ariëns is gegroeid en waar hij alleen in de volheid van zijn glorie tot ons kan spreken als de „dienaar Gods”, die uitsluitend óm en in God „de wet vervuld heeft”?

Zijn deze vragen ietwat voorbarig?

Of leeft er werkelijk een *godsdienstige* verering, die zich hierdoor aangesproken voelt?

Geven Ariëns' leven, werken en streven ons de vaste overtuiging, dat hij thans machtig bij God is — dat wij hem dus mogen „aanroepen”, hem bidden zijn wonderen van liefde onder ons voort te zetten?

Misschien vertolkt dit alles, wat in veler harten leeft.

Het is allicht een opwekking om datgene te doen, wat de H. Kerk toelaat en waarmede elke „verering” van haar grote kinderen moet beginnen: *bidden tot den Zaligen Afgestorvene, in zijn naam God om gunsten, misschien om wonderen vragen*”.

Meer dan een half jaar is voorbijgegaan sinds deze gedachten aan de openbaarheid werden prijsgegeven. En wat is er in die tijd al niet geschied?

Er is opgericht een Ariëns-Commissie, wier doel het is meer bekendheid te geven aan het leven van Ariëns als Priester. Door voordrachten in openbare vergaderingen en in besloten bijeenkomsten, door artikelen in dagbladen en periodieken — in de organen van de Derde Orde ondermeer, van welke Orde Ariëns een trouw lid was — door inlichtingen, verstrekt door het Secretariaat der Commissie, gevestigd op het Centraal Bureau van Sobriëtas, Ververstraat 30, 's Hertogenbosch, is overeenkomstig het doel der Commissie voorlichting gegeven.

Meer nog dan dit alles, is door eenlingen, in gezinnen, in besloten samenkomsten gebeden tot den Zaligen Afgestorvene, is in zijn naam God om gunsten, misschien om wonderen gevraagd.

In openbare vergaderingen mag en moet dit niet geschieden. Zulke aanroepingen in het openbaar zijn geheel in strijd met de geest van onze Moeder de H. Kerk.

Telkenmale waar dit gevoegelijk kan, waarschuwt de Ariëns-Commissie allerdringendst tegen dit, zij het te goeder trouw, ingaan tegen de Kerkelijke Voorschriften. Zulke openbare aanroepingen zijn geheel in strijd met de geest van

Ariëns zelf, die gedurende zijn gehele leven een voortdurend voorbeeld was van gehoorzaamheid aan zijn Overheid. Zulke aanroepingen in het openbaar kunnen daarenboven grote bezwaren veroorzaken bij een eventueel proces tot Zaligverklaring.

En wanneer dan op Allerzielendag aanstaande*) op het Maarssens kerkhof door honderden vrienden van Ariëns, uit verschillende delen des lands saamgekomen, op zijn graf zal worden gebeden, dan zullen in de stilte des harten de woorden gebruikt worden:

Alphons Ariëns, Dienaar Gods, bid voor ons.

Navolgenswaardig is het voorbeeld van het Centraal Bureau van de Derde Orde te Weert, dat een circulaire naar de Afdelingen gezonden heeft, waarbij aangespoord wordt Allerzielendag het Maarssens Kerkhof te bezoeken. *)

Maarssen's parochianen hebben sedert de onthulling van het grafmonument voor Ariëns jaarlijks op Allerzielendag of op de daarop volgende Zondag in groten getale zijn graf bezocht. Want ook zij hebben het bidden tot den overledene en het vragen van diens hulp gepropageerd. En evenals de katholieken van Enschedé, Steenderen en zovele anderen over geheel Nederland verspreid, vereren zij Ariëns en roepen hem in stil gebed, in huisgezinnen en besloten vergaderingen aan als een „Dienaar Gods“, die door zijn voorspraak veel vermag voor ons bij God en van wien zij mirakelen durven vragen.

Ariëns' vrienden hopen van harte, dat een godsdienstige verering jegens Ariëns moge ontstaan, die, hoewel misschien bij enkelen begonnen, steeds groeiende zal zijn en ten slotte ingang zal gevonden hebben bij de grote menigte.

Dat geve de goede God!

*) Dit betreft Allerzielendag 1935, dus het vorig jaar. Voor 1936 wordt door het Ariëns-Comité een pelgrimage naar Ariëns' graf voorbereid op 7, 8 en 9 Aug. (sterfdag 7 Aug.), waaraan een grote deelname verwacht wordt.

Nota.

Naar aanleiding van ingekomen vragen wordt hieraan de waarschuwing toegevoegd, dat van de meest bevoegde zijde verzekerd wordt, dat onder meer *verboden* is:

1. het storten van openbare gebeden tot den Dienaar Gods in een kerk;
2. de sterfdag herdenken met kerkelijke feestelijke plechtigheden (anders dan zielemissen);
3. processies houden naar het graf onder leiding van geestelijken, al zijn die geestelijken niet gekleed in superpli;

4. in het openbaar hem de titel van Zalige of Heilige — mondeling of schriftelijk — toekennen of hem met die titel aanroepen ;

5. openbare gebeden storten, gebruikt om hun hulp in te roepen ;

6. prentjes verspreiden mét aanroeping.

Ook hierbij is dus de voorzichtigheid te betrachten. Overijver schaadt en veroorzaakt moeilijkheden bij een eventueel zalig-verklaringsproces.

Men late de faam van heiligheid groeien en bidde *in besloten kring* tot den Dienaar Gods !

R.

EEN HELD IN DE LIEFDE

Opstellen over Mgr. Dr. Alph. Ariëns

Bevat artikelen over Mgr. Ariëns z.g., o.a. van Prof. Dr. J. Hoogveld, Prof. Dr. Brom, Pater Marius Lamers O. F. M., Mgr. J. G. van Schaick, Dr. H. Verhagen, Pater F. Otten O. P., Dr. W. van Koeverden, enz.

Een zeer mooie uitgave, 144 blz. Prijs f. 1.00 franco

BIDPRENTJES VAN MGR. ARIËNS

Prijs : per ex. 3 ct. 100 ex. f. 1.50 franco

Uitgaven van Sobriëtas, 's Bosch, Postrekening 50071

HET REDDINGSWERK DER DR. ARIËNS-VERENIGING.

Het werk der Dr. Ariëns-Vereniging tot redding van alcoholisten omvat :

1. **Rustoord-verpleging**, waarvoor een tweetal huizen, een voor mannen en een voor vrouwen, ter beschikking staan. Uitvoerig hierover met vele foto's in Ariëns-reeks no. 1 „Red mee !”

2. **Gezinsverpleging** van daarvoor in aanmerking komende gevallen.

3. **Plaatselijke behandeling** van patiënten in de *Afdelingen*, die daartoe een plaatselijk **Consultatie- of Advies-Bureau** voor Alcoholisme en Alcoholvrije lokalen of gebouwen stichtten, en voor regelmatige behandeling van en steun aan patiënten de hulp van een of meer **Reddingsbrigades** van mannen en vrouwen hebben ; er zijn ook *Correspondentschappen*, die in deze richting werken.

Consultatie-bureaux van groter of kleiner omvang met vaste zittingsuren enz. hebben de afdelingen in Amersfoort, Amsterdam, Arnhem (Corr.), Breda, Delft, Deventer, Eindhoven, Den Haag, Helmond, Nijmegen, Rotterdam, Tilburg, Utrecht en Venlo.

Alkoholvrije lokalen of gebouwen in Amsterdam, Arnhem, Breda, Eindhoven, Den Haag, Helmond, Rotterdam en Venlo.

4. **Correspondentschappen** in een groot aantal plaatsen. Het Correspondentschap wordt waargenomen door een of meer personen op plaatsen, waar geen afdeling is.

5. Aan het **Centraal Bureau**, dat gevestigd is in Venlo, Kaldenkerkerweg 37, is tevens een **Advies-afdeling** voor het gehele land verbonden. Reeds 600 aanvragen werden hier behandeld, uit alle delen van het land, schriftelijk en mondeling. Zo nodig wordt een persoonlijk onderzoek ter plaatse ingesteld. Er is natuurlijk een strikt-vertrouwelijke behandeling.

6. **Psychiatrische en medische hulp.** Psychiatrische behandeling, toezicht en adviezen zijn, bijzonder bij de Rustoord-verpleging, van groot belang.

Als Psychiatrisch Consulent werd daarom aan het werk der Dr. Ariëns-vereniging verbonden Dr. H. J. Schim van der Loeff, Psychiater.

Aan beide Rustoorden is bovendien een huisarts, terwijl de meeste plaatselijke Consultatie-Bureaux een medisch adviseur hebben.

7. **Geestelijke verzorging.** Zowel in Rustoorden als Afdelingen wordt hieraan alle aandacht gegeven. Ook hebben beide Rustoorden een eigen Kapel.

8. **Stille Reddingsbrigade.** Doel is, geestelijke hulp te verlenen bij de redding van bepaalde alcoholisten, en de praktische reddingsarbeid van de Dr. Ariëns-vereniging en haar afdelingen op geestelijke wijze te ondersteunen.

9. **Uitgave: „De Barmhartige Samaritaan”.** De Mededelingen, onder deze naam uitgegeven, verschijnen zes maal per jaar in minstens 16 bladzijden. Zie pag. 3 omslag.

10. **Uitgave: „Ariëns-reeks”.** Een serie boekjes over reddingswerk van alcoholisten en over onderwerpen, die daarmee verband houden. Uitvoerige aankondiging en prijs vindt men op pag. 3 omslag.

Adviezen, inlichtingen, bestellingen, bijdragen, abonneementen, verzoeken tot behandeling in of buiten de Rustoorden, uitsluitend aan:

Centraal Bureau der DR. ARIËNS-VERENIGING
VENLO, Kaldenkerkerweg 37 - Tel. 174 - POSTREKENING 49582

ARIËNS - REEKS

In deze reeks zullen enige boekjes verschijnen over het Reddingswerk van Alkholisten en over onderwerpen, die daarmee verband houden

Als eerste zes nummers worden voorlopig aangekondigd :

1. Red meel

Een verklarend en inlichtend boekje over het Reddingswerk, 24 bladzijden met veel afbeeldingen. Een geheel nieuwe uitgave van het vroeger onder dezelfde titel verschenen werkje

2. De Psychologie en het praktisch leven

door Pater Dr. Joannes O.M. Cap.

3. De Psychologie en het Reddingswerk van alkholisten

door Pater Patricius O.M. Cap.

Deze nummers zijn reeds verschenen.

In 1936 volgen :

De Vrouw en het Reddingswerk van alkholisten

De Stille Reddingsbrigade

Een korte Handleiding voor Reddingswerk

Prijs per nummer 10 cent

Een abonnement op de ARIËNS-REEKS kost
50 cent per zes nummers

50 cent storten of giroreken

op

postrekening 49582

Centraal Bureau der Dr. Ariëns-Vereniging te Venlo

Op het girobiljet schrijven : ARIËNS-REEKS 1-6

Elk nr. wordt bij verschijnen dan terstond toegezonden

„DE BARMHARTIGE SAMARITAAN“

Mededelingen der Dr. Ariëns-Vereniging
Verschijnt zes maal per jaar in 16 bladzijden

Wetenschappelijke bijdragen, verslagen en beschouwingen,
mededelingen, schetsen, verhalen, foto's over reddings-
werk en alkholisme enz.

Wordt toegesonden aan allen die de Dr. Ariëns-vereniging ALS DONATEUR
steunen met een bijdrage van minstens f. 1.— per jaar (Verenigingen f. 250). Storten
op Postrekening 49582, Centraal Bureau Dr. Ariëns-vereniging te Venlo.

BIJLICHTEK VALIE UNIVERSTEIT



3 0000 00042 7389

Prijs 5 cent ; 50 ex. f. 1.75; 100 ex. f. 2.50
Centraal Bureau Dr. Ariëns-Vereniging, Venlo
Postrekening 49582
